ผลงาน When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman? ของ นที อุตฤทธิ์ *

When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman? by Natee Utarit

รุ่งโรจน์ อริยะสัจจ์ Rungroj Ariyasaj
นักศึกษาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Received : August 30, 2021 Revised : November 5, 2021 Accepted : December 31, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอเนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในผลงาน *When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman?* พ.ศ.2557 ของนที อุตฤทธิ์ เนื่องจากผลงานชิ้นนี้มีความแตกต่างจากจิตรกรรมประเภทภาพประดับแท่นบูชา (Altarpiece) อยู่หลาย

---

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลงานชุด The Altarpiece ของ นทีอุตฤทธิ์"

ประการ เช่น บริบทการสร้างผลงาน เรื่องราวในภาพไม่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาโดยตรง การใช้สัญลักษณ์คริสต์ศิลป์มาสื่อความหมายร่วมกับการหยิบยืมผลงานศิลปะ (Appropriation Art) ซึ่งสัญลักษณ์หลายอย่างในผลงานต้องอาศัยการตีความโดยการเชื่อมโยงกันและกันระหว่างภาพสัญลักษณ์กับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่การตีความของผู้ชมที่มีความหลากหลายทางความเชื่อและวัฒนธรรม โดยศึกษาและวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์สังคม การเมืองและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลปะ ร่วมกับพระคริสตธรรมคัมภีร์ ผลการศึกษาพบว่า ผลงาน When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman? มีเนื้อหาอ้างอิงไปถึง 2 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์การปฏิวัติชาวนาในประเทศอังกฤษ ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 และเหตุการณ์การแสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตกช่วงคริสต์ศตวรรษ 16-18 โดยนำเสนอประเด็นความไม่เท่าเทียมกันของผู้คนในสังคม

คำสำคัญ ภาพประดับแท่นบูชา / การล่าอาณานิคม / สัญลักษณ์คริสต์ศาสนา / ความเสมอภาค

Abstract

This article aims to present the content and meaning in the work of art When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman? by Natee Utarit. As this set of painting is dissimilar from any other altarpieces in many respects, for example the context of creation, the non-Christianity stories and the use of Christianity symbols to convey meaning in conjunction with Appropriation art, these various symbols require a coherent interpretation, study of the symbols that appear in this art work is interesting in terms of its connection with historical events. For the benefit of viewers' rendition who have different beliefs and cultures. The result of the study in field of historical sources, for instance, social, political and art history including with the Bible showed that there are two events presented the references of social inequality such as the British Agricultural Revolution in the 14th century and the Western European colonization during the 16th-18th century.

Keywords The Altarpiece / Colonization / Christianity sign / Equality

บทนำ

ความหมายของภาพประดับแท่นบูชา (Altarpiece)

ภาพประดับแท่นบูชา หมายถึง ภาพแบบแผงที่เป็นจิตรกรรมหรือประติมากรรม ประกอบด้วยภาพย่อยหลายภาพ มีตั้งแต่ 2 ภาพ (Diptych) 3 ภาพ (Triptych) หรืออาจจะมากกว่านั้น (Polyptych) บางผลงานสามารถเปิดและปิดได้ มีภาพทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เช่น ผลงาน ภาพประดับแท่นบูชาเมืองเกนต์ (Ghent The Altarpiece ค.ศ.1432) (ภาพที่ 1 และภาพที่ 2) ของ ยัน ฟัน ไอก์ (Jan Van Eyck ค.ศ.1390-1441) เป็นภาพจิตรกรรมสีน้ำมันแบบแผงที่มีภาพย่อยจำนวน 12 ภาพ ขนาด 340 x 460 ซม. ภาพประดับแท่นบูชาจะตั้งอยู่บริเวณแท่นที่นักบวชคริสต์ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระคริสต์ธรรมคัมภีร์เพื่อใช้สั่งสอนบรรดาคริสตชนให้เข้าใจได้โดยง่าย บางครั้งจะปรากฏผู้อุปถัมภ์ของศาสนจักรร่วมอยู่ด้วย

ภาพที่ 1
ภาพประดับแท่นบูชาแบบหลายภาพ (Polyptych)
Jan Van Eyck, Ghent the Altarpiece, ค.ศ.1432, จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 340 x 460 ซม.

ภาพที่ 2
ภาพประดับแท่นบูชาขณะปิดบานพับ
Jan Van Eyck, Close view Ghent the Altarpiece, ค.ศ.1432, จิตรกรรมสีน้ำมัน

ความแตกต่างระหว่างผลงานชุด The Altarpiece ของนที อุตฤทธิ์กับภาพประดับแท่นบูชาแบบดั้งเดิม

สำหรับผลงานชุด The Altarpiece พ.ศ.2560 ของ นที อุตฤทธิ์ประกอบด้วยผลงานจิตรกรรมจำนวน 14 ชิ้น ใช้รูปแบบการสร้างสรรค์คล้ายภาพประดับแท่นบูชาในอาสนวิหารของคริสต์ศาสนา ผลงานแต่ละชิ้นประกอบด้วยภาพย่อยหลายภาพ มีบุคคลที่ปรากฏในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ เช่น อดัมและอีฟ สำหรับความแตกต่างคือลักษณะทางกายภาพของผลงาน เป็นภาพจิตรกรรมที่ไม่สามารถพับได้ การนำเสนอเรื่องราวของผลงานมิใช่ภาพที่ถูกวาดขึ้นเพื่อรับใช้ศาสนจักร สัญลักษณ์ที่ปรากฏในผลงานมิได้ให้ความหมายในทางคริสต์ศาสนาเพียงอย่างเดียวสามารถนำมาใช้เชื่อมโยงไปยังเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้ในหลายเหตุการณ์จึงต้องใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และการเชื่อมโยงกันของเหตุการณ์เข้ามาประกอบการตีความ

วิธีการนำเสนอเรื่องราวของผลงานชุด The Altarpiece ของนที อุตฤทธิ์

เรื่องราวในผลงานนำเสนอประเด็นของบาป นรก และสวรรค์มาถ่ายทอดโดยใช้วิธีการทางศิลปะแบบการหยิบยืม (Appropriation Art) มาเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงเหตุการณ์หลายช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ เช่น เหตุการณ์การเรียกร้องความเท่าเทียมกันของผู้คนในสังคม เหตุการณ์แสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตก ฯลฯ โดยการนำเสนอนี้ไม่ใช่การครอบงำผู้ชม แต่เป็นการชวนให้ตีความพร้อมทั้งตั้งคำถามต่อเนื้อหาในผลงาน เพราะศิลปะร่วมสมัยไม่อาจตีความเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกันได้ทั้งหมด

เนื่องจากผลงานในชุด The Altarpiece มีผลงานมากถึง 14 ชิ้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกผลงาน 1 ชิ้น คือ ผลงาน When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman? (พ.ศ .2557) (ภาพที่ 3) มาศึกษาเรื่องราวในผลงานที่เกี่ยวข้องกับบริบททางประวัติศาสตร์ การใช้สัญลักษณ์คริสตศิลป์ การหยิบยืมผลงานศิลปะในอดีตว่าศิลปินต้องการจะสื่อสารอะไรกับผู้ชม และแต่ละเหตุการณ์มีการเชื่อมโยงกันอย่างไรบ้าง เพราะผลงานชิ้นนี้ศิลปินนำเสนอเนื้อหาในผลงานด้วยการใช้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หลายเหตุการณ์ ทั้งยังมีสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาอยู่มาก ผู้ชมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอาจยากในการตีความ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาและวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์สังคม การเมืองและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมกับพระคริสตธรรมคัมภีร์

ที่มาของชื่อ ผลงาน When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman? (ภาพที่ 3)

ผลงาน *When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman?* เป็นผลงานหนึ่งในชุด The Altarpiece มีภาพย่อยจำนวน 7 ภาพประกอบเข้าด้วยกัน ชื่อผลงาน *When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman?* นทีได้แรงบันดาลใจจากคำเทศนาของจอห์น บอล (John Ball ค.ศ.1338-1381) จากเหตุการณ์การปฏิวัติชาวนาในอังกฤษ (Peasants Revolt) ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 เป็นเหตุการณ์การเรียกร้องความเสมอภาคในสังคม มีการก่อความรุนแรงเพื่อแสดงออกถึงความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของผู้มีฐานะที่ดีกว่า ทั้งด้านความมั่งคั่งและความเป็นอยู่ ผลของการก่อความไม่สงบนี้ฝ่ายเกษตรกรจะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต่ออำนาจชนชั้นผู้ปกครอง ทำให้ชาวอังกฤษเกิดทัศนคติเหยียดหยามเกษตรกร

วลี *"When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman?"* หมายความว่า "ทุกคนเท่าเทียมกันในสายตาของพระเจ้า" เป็นหนึ่งในคำสอนของพระเจ้าว่ามนุษย์ได้รับการสร้างขึ้นอย่างเท่าเทียมกันตามพระฉายาของพระองค์ ต้องรับผิดชอบในบาป และจะได้รับการไถ่บาปอย่างเท่าเทียมกันโดยพระเยซูคริสต์ พระคริสตธรรมคัมภีร์บันทึกคำสอนเกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้คนเอาไว้ ในพระธรรมกาลาเทีย บทที่ 3 ข้อที่ 28 "ไม่มีชาวยิวหรือชาวกรีก ทาสหรือไท ชายหรือหญิง เพราะว่าท่านทั้งหลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในพระเยซูคริสต์

1 2 3 4

ภาพที่ 3
นที อุตฤทธิ์, *When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman*, พ.ศ.2557,
จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 230 x 735 ซม.

4 5 6 7

ในปี ค.ศ.1888 วลีดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นภาพประกอบในหนังสือนวนิยาย A Dream of John Ball ค.ศ.1892 (ภาพที่ 4) ประพันธ์โดย วิลเลี่ยม มอรริส (William Morris ค.ศ.1834-1896) ภาพประกอบดังกล่าวสร้างโดย เอ็ดเวิร์ด เบิร์น โจนส์ (Edward Burne Jones ค.ศ .1833-1898) ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ ขนาด 20.7 x 15 ซม.ปรากฏภาพอดัมกำลังใช้พลั่วขุดดิน เป็นภาพตัวแทนการใช้แรงงานโดยผู้ชาย แต่อีฟที่เป็นผู้หญิงกลับนั่งลงอยู่เฉย ๆ โดยมีเด็กเล็กอยู่ข้าง ๆ ซึ่งสะท้อนว่าเป็นการแบ่งบทบาทการทำงานและการดูแลครอบครัวของชายหญิงในสมัยนั้น

เนื่องจากผลงานของนทีชิ้นนี้มีการใช้ภาพย่อยประกอบเข้าด้วยกัน 7 ภาพ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแต่ละภาพย่อยตามลำดับดังนี้

ภาพที่ 4
ผลงานภาพประกอบในหนังสือนวนิยาย A Dream of John Ball, ค.ศ.1892
โดย เอ็ดเวิร์ด เบิร์น โจนส์ (Edward Burne Jones) เทคนิคภาพพิมพ์, ขนาด 20.7 x 15 ซม.

ภาพย่อยภาพที่ 1 กับภาพที่ 7 ภาพอดัมและภาพอีฟ

จิตรกรรมในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกโดยมากจะนำเสนอภาพอดัมและอีฟให้อยู่ใกล้กันในภาพเดียวกัน เพราะเรื่องราวของทั้งคู่มีความเกี่ยวโยงกัน แต่ผลงาน When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman? นทีจัดวางให้ทั้งคู่แยกออกจากกัน โดยให้อดัมอยู่ในภาพย่อยภาพที่ 1 และอีฟอยู่ภาพย่อยภาพที่ 7 กล่าวคืออดัมอยู่ด้านซ้ายสุดและอีฟอยู่ด้านขวาสุดของผลงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าศิลปินวาดทั้งคู่ให้แยกจากกัน เพื่อใช้ประโยชน์นี้สร้างความสมดุลให้แก่องค์ประกอบของผลงาน

อดัม ในภาพมีรูปร่างหน้าตาแบบชาวตะวันตก ร่างกายที่กำยำสมบูรณ์ไปด้วยความงามของสัดส่วนอย่างเพศชายตามอุดมคติ ยืนอยู่ในลักษณะเปลือยกายที่มีเพียงใบไม้ปกปิดบริเวณอวัยวะเพศ ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance คริสต์ศตวรรษที่ 14-16) แบ่งรูปแบบของการเปลือยไว้ในเชิงสัญลักษณ์ออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การเปลือยทางธรรมชาติ (Nuditas Naturalis) หมายถึง สภาพธรรมชาติของมนุษย์แรกเกิด
2. การเปลือยทางโลก (Nuditas Temporalis) หมายถึง การขาดแคลนสมบัติทางโลก วิบากกรรม สิ้นเนื้อประดาตัว
3. การเปลือยให้แก่คุณธรรม (Nuditas Virtualis) หมายถึง สัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์
4. การเปลือยให้แก่ความชั่ว (Nuditas Criminalis) หมายถึง ตัณหาราคะ ความไร้แก่นสารขาดคุณธรรม (จอร์จ เฟอร์กูสัน, 2562: 76)

ตามบริบทของพระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับปฐมกาลกล่าวถึงอดัมว่า เป็นมนุษย์คนแรกในการตั้งรกรากตั้งแต่พระเจ้าสร้างเขาขึ้นในลักษณะเปลือยกายตามธรรมชาติของผู้ปราศจากบาป วันหนึ่งเขาและอีฟได้ตกลงในบาปจากการล่อลวงโดยซาตานที่มาในรูปของงูในสวนเอเดนล่อลวงให้พวกเขากินผลไม้ที่พระเจ้าตรัสห้ามเอาไว้ เมื่อกินผลไม้นั้นตาของเขาทั้งคู่จึงสว่างขึ้น พบว่าตนนั้นเปลือยกายอยู่ เปรียบได้กับการเปลือยให้แก่ความชั่วเพราะการไม่เชื่อฟังพระเจ้า จึงเกิดความอายต้องหาอะไรมาปกปิดเอาไว้ บาปเป็นสิ่งตรงข้ามกับ พระลักษณะของพระเจ้าและดินแดนของพระองค์ เมื่อมีบาปเป็นเหตุให้พวกเขาถูกเนรเทศออกจากดินแดนของพระเจ้าเพื่อรับชาตะกรรมที่พวกเขาได้ก่อเอาไว้ เมื่อเขาทั้งคู่ต้องออกจากดินแดนเดิมที่เคยอยู่พวกเขาจึงเริ่มต้นตั้งรกรากในดินแดนแห่งใหม่

ภาพอดัมใช้มือกำด้ามจับของพลั่วตักดิน หากมองเพียงภาพย่อยที่ 1 อาจไม่รู้สึกแปลกใจในความธรรมดาของพลั่วตักดิน แต่ในภาพย่อยที่ 7 ในภาพอีฟกลับพบว่ามีภาพผลงาน Bicycle Wheel (ค.ศ.1913) (ภาพที่ 5) เทคนิควัสดุสำเร็จรูปล้อและตะเกียบคู่หน้าจักรยาน ปักทิ่มลงบนเก้าอี้สตู ของมาร์เซล ดูชองป์ (Marcel Duchamp ค.ศ.1887-1968) อยู่ด้านหลัง ทำให้สันนิษฐานว่านทีคงไม่ได้วาดอดัมจับพลั่วตักดินทั่วไป แต่น่าจะอ้างอิงไปถึงพลั่วในผลงาน In Advance of the Broken Arm ค.ศ.1964 (ภาพที่ 6) พลั่วตักหิมะและเหล็กชุบสังกะสี ขนาด 52 นิ้ว ของ มาร์เซล ดูชองป์ เช่นกัน

ภาพอดัมใช้มือกำด้ามจับของพลั่วตักดิน หากมองเพียงภาพย่อยที่ 1 อาจไม่รู้สึกแปลกใจในความธรรมดาของพลั่วตักดิน แต่ในภาพย่อยที่ 7 ในภาพอีฟกลับพบว่ามีภาพผลงาน Bicycle Wheel (ค.ศ.1913) (ภาพที่ 5) เทคนิควัสดุสำเร็จรูปล้อและตะเกียบคู่หน้าจักรยานปักทิ่มลงบนเก้าอี้สตูของมาร์เซล ดูชองป์ (Marcel Duchamp ค.ศ.1887-1968) อยู่ด้านหลัง ทำให้สันนิษฐานว่า นทีคงไม่ได้วาดอดัมจับพลั่วตักดินทั่วไปแต่น่าจะอ้างอิงไปถึงพลั่วในผลงาน In Advance of the Broken Arm (ค.ศ.1964) (ภาพที่ 6) พลั่วตักหิมะและเหล็กชุบสังกะสี ขนาด 132.08 เซนติเมตรของ มาร์เซล ดูชองป์ เช่นกัน

ผลงานศิลปะสำเร็จรูป (Readymade) ทั้ง 2 ชิ้นนี้ ดูชองป์ใช้วัตถุทั่วไปที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวันมาติดตั้งไว้ในห้องจัดนิทรรศการ ประโยชน์ใช้สอยของวัตถุทั้ง 2 ชิ้นได้ถูกทำลายลงไปแล้วเมื่อได้ย้ายมันมาติดตั้งอยู่ในห้องจัดนิทรรศการที่อยู่ในบริบทของศิลปะ ตัวของมันได้กลายเป็นวัตถุทางศิลปะ คือเป็นวัตถุที่ใช้ในการแสดงออกทางความคิดของศิลปิน วัตถุธรรมดาอาจได้รับการยกระดับไปสู่งานศิลปะที่มีเกียรติได้ด้วยการเลือกของศิลปิน วัตถุทุกอย่างที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวันจะสามารถถูกนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นงานศิลปะได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ได้ใช้มุมมองจากความชอบส่วนบุคคลของคนใดคนหนึ่งมาตัดสินว่าสิ่งนี้เป็นศิลปะหรือไม่ (Mundy, 2015)

ผลงานศิลปะทั้ง 2 ชิ้นของดูชองป์ในภาพของนทีชิ้นนี้ได้ตอกย้ำความเสมอภาคที่นอกจากจะเกิดขึ้นกับสังคมมนุษย์แล้ว วงการศิลปะก็ต้องการความเท่าเทียมกันในการแสดงออกทางความคิดและมีอิสระว่าอะไร จะสามารถเป็นงานศิลปะได้ แม้เวลาจะนำพาแนวความคิดเรื่องความเสมอภาคของมนุษย์ผ่านมาหลายสมัย แต่ทุกวันนี้ความไม่เสมอภาคยังคงพบเห็นได้ในทุก ๆ ชนชาติและวัฒนธรรม

ภาพที่ 5
มาร์แซล ดูว์ช็อง (Marcel Duchamp),
Bicycle Wheel, ค.ศ.1913

ภาพที่ 6
มาร์แซล ดูว์ช็อง (Marcel Duchamp),
In Advance of the Broken Arm, ค.ศ.1964,
พลั่วหิมะไม้และเหล็กชุบสังกะสี, ขนาด 132.08 ซม.

ภาพย่อยที่ 2 กับ 6 ภาพโครงกระดูกกับผ้าโพกศีรษะสีแดง

เมื่อเห็นผ้าโพกศีรษะสีแดง ผู้ชมบางคนอาจจะคุ้นเคยในผลงานจิตรกรรมสีน้ำ Portrait of a Man (ค.ศ.1433) (ภาพที่ 7) ขนาด 25.5 x 19 ซม. โดย ยัน ฟัน ไอก์ ในความหมายของคริสตศิลป์ สีแดงเป็นสีแห่งโลหิตซึ่งมีความสัมพันธ์กับอารมณ์ ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของทั้งความรัก ความเกลียดชัง และเป็นสีแห่งมรณสักขี (จอร์จ เฟอร์กูสัน, 2562: 89) เพราะชาวคริสต์สมัยแรกหลายคนยินดีรับความทุกข์ทรมานจากการเข่นฆ่าของชาวโรมันหรือพวกคนเถื่อนนอกศาสนาโดยจะไม่ละศรัทธาในองค์พระคริสต์ ส่วนโครงกระดูกเป็นสัญลักษณ์แห่งความตายเป็นสัญลักษณ์สากลมีพื้นฐานของความหมายเดียวกัน ผู้ชมจะได้เห็นภาพโครงกระดูกอีกร่างหนึ่งในภาพย่อยที่ 6 นทีวาดภาพโครงกระดูกเพศชายยืนหันหลังในท่าเท้าเอว เมื่อพิจารณาในภาพรวมของผลงานทั้งภาพจะพบว่าบุคคลที่ปรากฏในผลงานจะมีอีฟเพียงคนเดียวที่เป็นเพศหญิง ในประเด็นของความเสมอภาคของผู้คนในสังคมนั้น บทบาททางสังคม เช่น นักบวช ผู้ปกครอง จะจำกัดไว้เฉพาะเพศชาย แต่ในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้นกล่าวถึงเพศหญิงอยู่บ่อยครั้งในเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น พระนางมารี มารดาของพระเยซูคริสต์ ผู้ซึ่งพระเจ้าเลือกเอาไว้ให้เป็นหญิงพรหมจรรย์ผู้มีครรภ์บริสุทธิ์และเพศหญิงเองก็เป็นผู้ดูแลพระศพของพระเยซูตั้งแต่สิ้นพระชนม์ แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงไม่ได้มีความสำคัญน้อยไปกว่าเพศชาย แต่สังคมในอดีตกลับมีค่านิยมให้ผู้ชายมีบทบาททางสังคมมากกว่าเพศหญิง

ภาพที่ 7
ยัน ฟัน ไอก์ (Jan Van Eyck), Portrait of a Man, ค.ศ.1433, จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 25.5 x 19 ซม.

ภาพย่อยที่ 3 ภาพเพียงพอนหางสั้น (Ermine)

เพียงพอนหางสั้น (Ermine) (ภาพที่ 8) ปรากฏในภาพอยู่ 3 ตัว แต่ละตัวมีขนาดแตกต่างกัน บ่งบอกสถานะของครอบครัวหรือระบบฝูง สังเกตได้จากตัวหนึ่งสวมมงกุฎแฝงนัยยะด้านอำนาจเอาไว้และยังเป็นตัวที่ใหญ่ที่สุด เพียงพอนหางสั้นมีลักษณะคล้ายสัตว์ตระกูลแมว มีลักษณะโดดเด่น คือ ขนยาวนุ่มสีขาว มันมักถูกล่าเอาขนเพื่อไปทำเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มราคาแพง นิยมในกลุ่มชนชั้นสูง ผู้มีฐานะร่ำรวย สัญลักษณ์คริสต์ศิลป์ให้ความหมายของเพียงพอนหางสั้น คือ ความบริสุทธิ์ (จอร์จ เฟอร์กูสัน, 2562: 14) สาเหตุเพราะส่วนใหญ่ เพียงพอนหางสั้นมักมีขนสีขาว ผลงานจิตรกรรมตะวันตกรวมถึงผลงานชิ้นนี้ของนทีก็นำเสนอเป็นขนสีขาวเพื่อต้องการแสดงสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์

ค่านิยมเกี่ยวกับสีขาวมักจะเกี่ยวข้องกับมายาคติ (Myth) ไม่ว่าจะเป็นสีผิวของคนหรือสัตว์ สีขาวมักจะเป็นตัวแทนของความบริสุทธิ์อยู่เสมอ แต่ในทางชีวภาพของเพียงพอนหางสั้นมิได้มีเพียงสีขาว หากวาดให้เพียงพอนหางสั้นมีขนสีอื่น ๆ อาจไม่สามารถให้คุณค่าของความบริสุทธิ์ได้มากพอ เพราะการให้คุณค่าของความบริสุทธิ์ของมนุษย์ คือ สีขาว และในความเป็นจริงเพียงพอนเป็นสัตว์นักล่า สามารถล่านกและกินไข่เป็นอาหาร สัตว์ชนิดนี้ที่มีหน้าตาน่าเอ็นดูและขนสีขาวดูเหมือนปราศจากพิษภัย แต่กลับแฝงเอาไว้ด้วยความเจ้าเล่ห์ของนักล่า

นอกจากนี้มีผลงานศิลปะในอดีตที่นำเพียงพอนหางสั้นมาใช้เป็นสัญลักษณ์อย่างผลงาน The Lady with an Ermine (ค.ศ.1488-1490) (ภาพที่ 9) เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมัน ขนาด 84 x 39 ซม. โดย ลีโอนาร์โด ดา วินซี (Leonardo da Vinci ค.ศ.1452-1519) ภาพเหมือนบุคคลของเซชิเลีย กัลเลอรานี (Cecilia Gallerani) ขณะที่ภาพนี้ถูกวาดเธอมีอายุราว 15 ปี เธอเป็นหนึ่งในหญิงสาวที่มีความใกล้ชิดกับลุโดวิโก (Ludovico Sforza) ดยุค (Duke) ในตระกูลเจ้านครรัฐแห่งเมืองมิลาน ประเทศอิตาลี ผู้มีอิทธิพลและเป็นผู้อุปถัมภ์คนสำคัญของลีโอนาร์โดถึง 18 ปี "เพียงพอนหางสั้นขา" (Ermellino Bianco**)" คือ ฉายาของลุโดวิโก ผู้เป็นชู้รักของกาลเลอราริ การว่าจ้างให้เขียนภาพนี้จึงต้องเลี่ยงการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาไปเป็นการใช้สัญลักษณ์ของเพียงพอน ในเวลานั้นลุโดวิโกถูกหมั้นหมายให้แต่งงานกับลูกสาวของดยุคแห่งนครรัฐแฟร์รารา (Ferrara) จึงมีความเสี่ยงในด้านการปกครองและการเมือง

---

* ชื่ออนุกรมวิธานทางชีววิทยา

** ภาษาอังกฤษ หมายถึง เออร์มินสีขาว (White Ermine)

ภาพที่ 8
เพียงพอนหางสั้นขนสีขาว (White Ermine)

ภาพที่ 9
ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonado da Vinci), The Lady with an Ermine, ค.ศ.1488-1490,
จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 54 x 39 ซม.

ภาพย่อยที่ 4 ภาพราชทูต

ในช่วงก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 16 เป็นช่วงเวลาที่ชาวตะวันตกในยุโรปมีความเชื่อว่าโลกแบน มนุษย์ไม่สามารถเดินทางออกทะเลไปได้ไกลเพราะจะตกโลกจึงเกิดข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง แรงบันดาลใจจากหนังสือการเดินทางของเซอร์ จอห์น แมนเดวิล (The Travel of Sir. John Mandeville) ตีพิมพ์ขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 14 มีเนื้อหาที่ท้าทายให้ผู้คนอยากเดินทางไปสู่ดินแดนอันห่างไกลเพื่อพิสูจน์ว่าโลกไม่ได้แบนอย่างที่มีชุดความเชื่อครอบงำเอาไว้ แต่วิทยาการทางการเดินเรือยังไม่สามารถที่จะแล่นเรือข้ามมหาสมุทรอันกว้างใหญ่ได้ แม้แต่การพาณิชย์ในสมัยนั้นยังต้องอาศัยการเดินทางทางบกเป็นหลัก ที่รู้จักกันในนาม " เส้นทางสายไหม" (Silk Road) (อนันต์ชัย เลาหะพันธุ, 2554: 35)

ความเกี่ยวข้องระหว่างศาสนากับการล่าอาณานิคมในปี ค.ศ.1492 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นสมัยใหม่ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจและอำนาจทางทะเลระหว่างโปรตุเกสกับสเปน เมื่อเกิดมหาอำนาจขึ้นสองชาติจำเป็น จะต้องมีคนกลางในการรักษาสมดุลเอาไว้ ศาสนจักรโรมันคาทอลิกได้เข้ามารักษาไมตรีอันดีระหว่างสองชาติ ซึ่งเป็นชาติที่นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกทั้งคู่ โดยมีพระสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ 6 (Pope Alexander VI ค.ศ.1492-1503) ให้สิทธิโปรตุเกสในการครอบครองดินแดนตอนใต้ของเกาะคานารี (Canary Islands) รวมถึงดินแดนตะวันตกของแอฟริกา ส่วนสเปนได้ครอบครองดินแดนอเมริกาใต้ (ซึ่งภายหลังบราซิลตกอยู่ในการครอบครองของโปรตุเกส) โดยแบ่งดินแดนทางซีกโลกตะวันออกให้โปรตุเกสและดินแดนทางตะวันตกให้สเปน จากศูนย์กลางของเส้นกรีนิช (Greenwich) เรียกกันว่าเส้นพระสันตะปาปา (Pope Line) ทั้งยังให้สิทธิโปรตุเกสเผยแผ่ศาสนาในดินแดนตะวันออก (อนันต์ชัย เลาหะพันธุ, 2554: 40) ศาสนาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเลี่ยงไม่ได้ในการดำเนินไปของการค้าและการล่าอาณานิคมในสมัยนั้น

ภาพย่อยภาพที่ 4 ภาพราชทูต ปรากฏชายชาวตะวันตกคู่หนึ่งแต่งกายแบบชนชั้นสูงราวคริสต์ศตวรรษที่ 16 และ 18 นทีได้แรงบันดาลใจของเครื่องแต่งกายมาจากผลงาน Portrait of a Left-Handed Gentleman with Two Quartor and a Letter (ค.ศ.1564-1565) (ภาพที่ 10) เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมัน ขนาด 100.4 x 81.2 ซม. ของโจวานนี บัตติสต้า โมโรนี (Giovanni Battista Moroni ค.ศ.1520-1579) และหยิบยืมแผนที่ที่ปรากฏบนมือของชายในผลงาน 1st Baron of Dustanville (ค.ศ.1778) (ภาพที่ 11) ของฟรานซิส บาสเซ (Francis Basset ค.ศ.1757-1835) เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมัน มาเปลี่ยนแปลงตำแหน่งบนแผนที่ให้กลายเป็นดินแดนสยาม *

ภาพที่ 10
Giovanni Battista Moroni, *Portrait of a Left-Handed Gentleman with Two Quartor and a Letter*, ค.ศ.1564-1565, จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 100.4 x 81.2 ซม.

---

* แผนที่สยามถูกจดบันทึกขึ้นเมื่อนักสำรวจชาวตะวันตกเดินทางเข้ามา โดยแผนที่แรกสุดที่มีการระบุชื่อกรุงศรีอยุธยา คือ แผนที่โลก โดย บาทหลวงเมาโร (Fra Mauro) นักบวชชาวอิตาลีใน ค.ศ.1459 ตรงกับ พ.ศ.2002 ในรัชสมัยของพระบรมไตรโลกนาถ เพื่อประโยชน์ทางการค้าและศาสนาในเวลาถัดมา

ภาพที่ 11
ฟรานซิส บาสเซ (Francis Basset), 1st Baron of Dustanville, ค.ศ.1778, จิตรกรรมสีน้ำมัน

นทีมีการใช้ภาพคนแคระผิวเข้มเป็นสัญลักษณ์แทนชาวเอเชีย ซึ่งนทีเคยวาดภาพคนแคระไว้ในผลงาน We Are Asia No.3 (พ.ศ.2556) (ภาพที่ 12) คนแคระในหลายผลงานของนทีพบว่ามีการแต่งกายและอยู่ในสถานที่ที่ดูคล้ายกับคณะละครสัตว์ เป็นตัวแทนมุมมองของชาวตะวันตกที่มีต่อชาวเอเชียที่มักจะมองว่าเป็นตัวตลก มีความประหลาด มีรูปร่างเล็กและสีผิวแตกต่างไปจากพวกเขา

ด้านหลังของชายทั้งคู่มีลิง ในทางสัญลักษณ์ของคริสตศิลป์ ลิงเป็นสัญลักษณ์ของบาป ความมุ่งร้าย ความคดโกงและตัณหาราคะ รวมทั้งจิตวิญญาณที่เฉื่อยชาของมนุษย์ อันได้แก่ ความมืดบอดทางปัญญาความโลภและความชั่วร้าย บางครั้งศิลปินตะวันตกมักวาดภาพซาตานในรูปของลิง (จอร์จ เฟอร์กูสัน, 2562: 1) การสวมหมวกในภาพเป็นไปได้ว่าลิงกำลังนำบาป ความชั่วร้าย และความโลภเข้าครอบงำมนุษย์

นอกจากนี้นทียังหยิบยืมการจัดองค์ประกอบและเนื้อหาบางส่วนมาจากผลงาน The Ambassador (ค.ศ.1533) (ภาพที่ 13) เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมัน ขนาด 84 x 39 ซม. โดย ฮันส์ ฮ็อลไบน์ เดอะยังเกอร์ (Hans Holbein the Younger ค.ศ.1497-1543) เป็นผลงานที่นำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างการเดินทางแสวงหาดินแดนใหม่ของทางโลกกับสวรรค์ ผลงานถูกสร้างขึ้นในช่วงเวลาร่วมสมัยกับการเดินทางของเฟอร์ดินานด์ มาเจลลัน (Ferdinand Magellan ค.ศ.1480-1521) นักเดินเรือชาวโปรตุเกส

ผลงาน The Ambassador ปรากฏชาย 2 คน คนซ้าย คือ ฌอง เดอ แดงเตอวิลล์ (Jean de Dinteville ค.ศ.1504-1555) นักการทูตฝรั่งเศส คนขวา คือ จอร์จ เดอ เซลเว (Georges de Selve ค.ศ.1508-1541) สังฆนายก * แห่งฝรั่งเศส (สุทัศน์ ยกส้าน, 2557) กำลังยืนเท้าแขนบนชั้นวางอุปกรณ์การเดินเรือและดาราศาสตร์ เช่น นาฬิกาแดด เครื่องหาตำแหน่งละติจูด ลองจิจูด ทั้งยังมีลูกโลกถึง 2 ลูก ซึ่งมีความแตกต่างกันในรายละเอียด ลูกหนึ่งที่อยู่ด้านล่าง

---

* พระสังฆราช (สังฆนายก) (Bishop) มาจากคำในภาษากรีกว่า "Episcopos" หมายถึง "ผู้ควบคุม" หรือ "ผู้ดูแล" เป็นสรรพนามที่ใช้เรียก ประมุขสังฆมณฑล ซึ่งเป็นเขตการปกครองในศาสนาคริสต์คณะบาทหลวง นักบวชชาย-หญิงและคริสต์ศาสนิกชน อันมีคุณสมบัติของผู้มีความเชื่อที่เข้มแข็ง มีปรีชาญาณ สุขุมรอบคอบ มีคุณธรรม อายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปและได้รับศีลบวชอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จะต้องเป็นพระสงฆ์ หรือบาทหลวงมาก่อน และต่อมาได้รับการแต่งตั้ง จากสมเด็จพระสันตะปาปาโดยได้รับการอภิเษกขึ้นสู่ตำแหน่ง พระสังฆราช ซึ่งเป็นศีลบวชขั้นสูงสุด (ศีลบรรพชา) ซึ่งมี 3 ขั้นคือ ขั้นสังฆานุกร (Deacon) ขั้นพระสงฆ์ (Priest) ขั้นพระสังฆราช (Bishop)

แสดงรายละเอียดทางภูมิศาสตร์ ส่วนอีกลูกหนึ่งเป็นแผนที่ของกลุ่มดาวที่อยู่บนท้องฟ้าและยังมีการใส่รูปสัตว์นานาพันธุ์เพื่อแทนชื่อเรียกและความหมายของกลุ่มดาวให้ง่ายต่อการจดจำ ศิลปินเจตนาที่จะให้ลูกโลกทั้งสองนี้เป็นตัวแทนของโลกมนุษย์และสวรรค์ มีการจัดวางให้อยู่ระดับต่างกัน โดยลูกโลกแบบภูมิประเทศนั้นอยู่ต่ำกว่าราวกับเป็นการเดินทางระหว่างมิติทางโลกและสวรรค์ ศิลปินแฝงสัญลักษณ์สำคัญทางคริสต์ศาสนาเอาไว้ที่มุมของภาพทางซ้ายบน คือ รูปปั้นพระเยซูคริสต์ถูกตรึงกางเขน ศิลปินจงใจซ่อนเอาไว้ให้ยากต่อการสังเกต เพราะรูปปั้นนี้อยู่หลังผ้าม่านที่แง้มออกมาเพียงเล็กน้อย ถัดลงมาที่ชั้นล่างมีหนังสือและโน้ตเพลงที่ใช้สำหรับประกอบพิธีทางคริสต์ศาสนาและเครื่องดนตรีมีชื่อว่าลูท (Lute) ศิลปินมอบความหมายของสิ่งที่รวมกันอยู่บนชั้นวางของ เป็นการพาผู้ชมก้าวข้ามพรหมแดนทางโลกเข้าไปสู่ทางของคริสต์ศาสนา เชื่อมต่อโลกกับสวรรค์ ฮ็อลไบน์เชี่ยวชาญในการสร้างสัญลักษณ์เอาไว้ในภาพ เขาใช้กะโหลกศีรษะของมนุษย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สากลหมายถึงความตาย กะโหลกอันบิดเบี้ยวที่อยู่บริเวณด้านล่างของผลงานเล่นกับระดับสายตาของผู้ชมในการมองผลงานชิ้นนี้

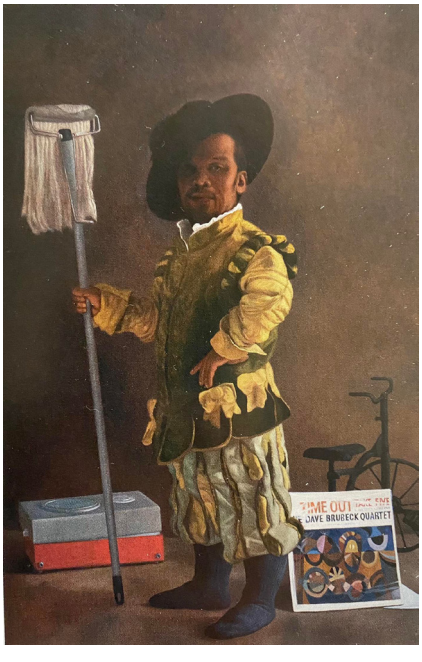

ภาพที่ 12
นที อุตฤทธิ์, We Are Asia No.3, พ.ศ.2556,

ภาพที่ 13
Hans Holbein the Youngster, *The Ambassadors*, ค.ศ.1533, จิตรกรรมสีน้ำมัน, ขนาด 207 x 209.5 ซม.

ภาพย่อยที่ 5 ภาพแบบจำลองบ้านและโครงกระดูกสัตว์

นอกจากโครงกระดูกของมนุษย์ที่ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของความตายแล้ว ยังพบโครงกระดูกสัตว์ปรากฏในผลงานชิ้นนี้ด้วย สันนิษฐานว่าเป็นโครงกระดูกของนกกระจอกเทศ ด้วยลักษณะกระดูกของคอและขาที่ยาว ลำตัวมีลักษณะกลม แต่ไม่พบว่านกกระจอกเทศมีความสำคัญในบริบททางสัญลักษณ์คริสต์ศิลป์ เนื่องจากนกกระจอกเทศไม่ใช่สัตว์พื้นเมืองที่จะเจอได้ในกลุ่มประเทศที่นิยมความเชื่อของคริสต์ศาสนา ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการใช้โครงกระดูกของนกกระจอกเทศนั้น เป็นสัญลักษณ์ของความแปลกใหม่ระหว่างการเดินทางออกแสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตกที่จะได้เจอสิ่งที่พวกเขาไม่เคยเจอในดินแดนของตน

ถัดมาบริเวณพื้น มีบ้านจำลองหลังใหญ่ ในรูปแบบสถาปัตยกรรมอาณานิคม (Colonial Architecture) เป็นศิลปะการสร้างสถาปัตยกรรมในยุคแสวงหาอาณานิคมจากชาติตะวันตก โดยจะปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ให้มีลักษณะอาคารแบบตะวันตกและผสมผสานเข้ากับรูปแบบสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ (Urbanbox, 2016) เพื่อให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่และภูมิอากาศ ลักษณะเด่น คือ การใช้ลวดลายไม้ฉลุมาประดับอาคาร ประตูและหน้าต่างถูกจัดวางอย่างสมมาตร เพิ่มรายละเอียดด้วยเส้นประดับลูกฟักเพื่อเน้นมิติ มีเสารองรับชายคาอย่างเป็นระเบียบที่ลดทอนจากศิลปะคลาสสิก ใช้โทนสีอ่อน เช่น สีขาวและสีครีมงาช้าง

ในประเทศไทย ศิลปะโคโลเนียลได้เข้ามาสมัยรัชกาลที่ 5-6 (ศิวกร ศิวะพรชัย, 2558) แม้ว่าประเทศไทยจะไม่เคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตกแต่ด้วยการขยายอิทธิพลทางคริสต์ศาสนาและการค้าขายในเวลานั้นจึงทำให้อาคารที่ถูกสร้างได้รับอิทธิพลจากศิลปะประเภทนี้เช่นกัน บ้านจำลองที่นทีวาดขึ้นในภาพย่อยที่ 5 จึงมีความหมายว่าบ้านเป็นการตั้งรกรากและมีลักษณะสถาปัตยกรรมอาณานิคมจึงมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาการแสวงหาอาณานิคมจากชาติตะวันตกที่ปรากฏในภาพย่อยภาพที่ 4 ด้วย

จากการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในผลงานชิ้นนี้นที อุตฤทธิ์ ที่ต้องการนำเสนอประเด็นความเท่าเทียมกันของผู้คนในสังคม ด้วยการค้นคว้าข้อมูลทางประวัตศาสตร์ สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาผลงานศิลปะที่ถูกหยิบยืม ทำให้วิเคราะห์ได้ว่า นทีใช้การหยิบยืมผลงานศิลปะในอดีตเป็นจุดเชื่อมโยงของทุก ๆ เหตุการณ์ที่ปรากฏในผลงาน โดยสามารถจำแนกผลงานศิลปะที่หยิบยืมมาจากแต่ละเหตุการณ์ได้ดังนี้

เหตุการณ์การปฏิวัติชาวนาในอังกฤษเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 14 ใช้การเชื่อมโยงด้วยผลงานศิลปะ 3 ชิ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 14-20 ได้แก่

1. ผลงานภาพประกอบหนังสือ A Dream of John Ball (ค.ศ.1892) (ภาพที่ 4) ที่ปรากฏภาพอดัมและอีฟ
2. ผลงาน In Advance of the Broken Arm (ค.ศ.1964) (ภาพที่ 5) และ Bicycle Wheel (ค.ศ.1913) (ภาพที่ 6) ของมาร์เซล ดูชองป์

เหตุการณ์การล่าอาณานิคม ใช้การเชื่อมโยงด้วยผลงานศิลปะ 3 ชิ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16-18 ได้แก่

1. ผลงาน Portrait of a Left-Handed Gentleman with Two Quartor and a Letter (ค.ศ.1564-1565) (ภาพที่ 10) ของ จีโอ แวนนี บาติสตา โมโรนี
2. ผลงาน 1st Baron of Dustanville (ค.ศ.1778) (ภาพที่ 11) ของ ฟรานซิส บาสเซ
3. ผลงาน The Ambassador (ค.ศ.1533) (ภาพที่ 13) ของ ฮันส์ ฮ็อลไบน์ เดอะยังเกอร์

ในส่วนของสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนา นทีนำมาใช้เพียงเสริมความหมายของเนื้อหาในผลงานเท่านั้น โดยแต่ละสัญลักษณ์จะให้ความหมายเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ ความดีงาม บาป ความตาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่านทีตั้งใจนำเสนอประเด็นความเท่าเทียมกันของผู้คนในสังคมโดยการเล่าเรื่องผ่านเหตุการณ์การปฏิวัติชาวนาในอังกฤษและเหตุการณ์การแสวงหาอาณานิคมจากชาติตะวันตกเป็นหลัก แต่เนื่องจากทั้งสองเหตุการณ์มีความเกี่ยวข้องกับชาวตะวันตกโดยตรง จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างเลี่ยงมิได้ ดังนั้นการใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาจึงถูกใช้ในทางอ้อมจากประเด็นดังกล่าว

นอกจากนี้จะเห็นว่าเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวมานั้นไม่ใช่เหตุการณ์ที่ผู้ชมทุกคนเมื่อชมผลงานชิ้นนี้จะสามารถเข้าใจได้ตรงกัน แต่ต้องอาศัยความเข้าใจส่วนหนึ่งทางประวัติศาสตร์ของผู้ชม รวมถึงความเข้าใจบริบททางคริสต์ศาสนาและผลงานศิลปะจากหลากยุคเข้ามาเสริม จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถทำให้ผู้ชมทุกคนเข้าใจความหมายแท้จริงที่ศิลปินต้องการจะสื่อสารได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามศิลปินมิได้จงใจให้ผู้ชมจากหลากหลายวัฒนธรรมเข้าใจในสิ่งเดียวกันครอบคลุมทั้งหมดเพราะผลงานของเขาเป็นผลงานศิลปะร่วมสมัย เด่นด้วยการหยิบยืมผลงานหลายต่อหลายยุคสมัยมาเชื่อมโยงกัน ยิ่งเปิดอิสระให้ผู้ชมได้ตีความผลงานตามทัศนคติของความเป็นปัจเจกบุคคล

สรุป

ผลงาน *When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman?* นำเสนอเนื้อหาของผลงานโดยอ้างอิงไปถึง 2 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์การปฏิวัติชาวนาในประเทศอังกฤษ ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 และเหตุการณ์การแสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตกช่วงคริสต์ศตวรรษ 16-18

เหตุการณ์ที่ 1 การปฏิวัติชาวนาในประเทศอังกฤษเป็นการเรียกร้องความเท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นแรงงานกับชนชั้นผู้ปกครอง นทียกคำเทศนาของจอห์น บอล ที่กล่าวว่า "*When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman?*" เป็นคำสอนของพระเจ้าว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มาใช้เป็นชื่อผลงาน ทั้งยังหยิบยืมผลงานศิลปะใหม่เข้ามาเพื่อเชื่อมโยงประเด็นดังกล่าว และยังนำเสนอความเท่าเทียมกันในแง่มุมของการสร้างสรรค์งานศิลปะว่าวัตถุทุกอย่างที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวันจะสามารถสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ได้ใช้มุมมองจากความชอบส่วนบุคคลของคนใดคนหนึ่งมาตัดสินว่าเป็นศิลปะหรือไม่

เหตุการณ์ที่ 2 การแสวงหาอาณานิคมของชาติตะวันตก นทีใช้ทูตชาวตะวันตกมาเป็นตัวแทนของเจ้าอาณานิคมและใช้ภาพคนแคระผิวเข้มในชุดคณะละครสัตว์เป็นตัวแทนทัศนคติของชาวตะวันตกที่มักจะมองว่าชาวเอเชียเป็นตัวตลก มีความประหลาด รูปร่างเล็กและสีผิวแตกต่างไปจากพวกเขา ดังที่นทีเคยวาดภาพคนแคระแล้วตั้งชื่อภาพว่า Asian จะเห็นว่านอกจากความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้นในหมู่ชาวตะวันตกแล้ว ชาวเอเชียก็ยังไม่ได้รับเสมอภาคเช่นกัน

เรื่องราวอันซับซ้อนของหลายเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ผู้ชมเห็นจากผลงาน ถูกเชื่อมโยงเอาไว้ด้วยผลงานศิลปะจากหลากยุคที่นทีได้หยิบยืมมาเล่าเรื่อง สุดท้ายแล้วทำให้ผู้ชมเห็นว่าไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงไร ความเสมอภาคยังเป็นเรื่องที่ถกเถียงและพูดถึงอยู่เสมอในสังคมมนุษย์ จากนี้เชื่อว่าประเด็นความเสมอภาคจะยังถูกพูดถึงอยู่เสมอไป ตราบใดที่มนุษย์ยังไม่เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ว่าเท่าเทียมกัน

บรรณานุกรม

Ananchai Laohaphanthu (2011). **Modern Europe**. Bangkok: Sakdi Sopha Printing

อนันต์ชัย เลาหะพันธุ. (2554). ยุโรปสมัยใหม่. กรุงเทพ: ศักดิโสภาการพิมพ์

Ferguson, George. (2019). **Signs and symbols in Christian art**. Translated by Kulwadee Makraphirom. 9th ed. Bangkok: Amarin Printing and Publishing

จอร์จ เฟอร์กูสัน. (2562). **เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์**. แปลโดย กุลวดี มกราภิรมย์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง

Siwakorn Sivapornchai. (2015). **Colonial architecture**. Retrieved from http://siwakornsb.blogspot.com/2015/03/colonial-style.html

ศิวกร ศิวะพรชัย. (2558). **สถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียล**. สืบค้นจาก http://siwakornsb.blogspot.com/2015/03/colonial-style.html

Suthat Yoksan. (2014). **Hans Holbein, The Child With The Picture of The Ambassadors**. Retrieved from https://mgronline.com/science/detail/9570000008877

สุทัศน์ ยกส้าน. (2557). **Hans Holbein ผู้บุตรกับภาพ The Ambassadors**. สืบค้นจาก https://mgronline.com/science/detail/9570000008877

Urbanbox. (2016). **Thai Colonial Style**, The Charming Design of Timeless Art. Retrieved from http://www.urbanbox.in.th/colonial-style

บรรณานุกรมภาพ

ภาพที่ 1 Sally Hickson. (2015). **Ghent the Altarpiece**. Accessed April 22. Available from https://smarthistory.org/van-eyck-the-ghent-altarpiece/

ภาพที่ 2 Sally Hickson. (2015). **Ghent the Altarpiece**. Accessed April 22. Available from https://www.khanacademy.org/humanities/renaissance-reformation/northern-renaissance1/burgundy-netherlands/a/vaneyck-ghentaltar

ภาพที่ 3 Brittney. (2018). **When Adam Delved and Eve Span who was then the Gentleman**?. Accessed April 22. Available from https://artradarjournal.com/2018/03/05/optimism-is-ridiculous-the-altarpieces-by-thai-artist-natee-utarit/

ภาพที่ 4 Chris Jury. (2012). **When Adam Delved and Eve Span, who was then the Gentleman? Mandeville**. Accessed May 18.Available from https://notnumber.wordpress.com/2012/02/26/ when-adam-delved-and-eve-span-who-was-then-the-gentleman/

ภาพที่ 5 Museum of Modern art. (2021). **In Advance of the Broken Arm**. Accessed April 22. Available from https://www.moma.org/learn/moma_learning/marcel-duchamp-in-advance-of-the-broken-arm-august-1964-fourth-version-after-lost-original-of-november-1915/

ภาพที่ 6 Museum of Modern art. (2021). **Bicycle Wheel**. Accessed April 22. Available from https://www.moma.org/collection/works/81631

ภาพที่ 7 National gallery London. (2021). **Portrait of a Man**. Accessed April 22.
Available from https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/jan-van-eyck-portrait-of-a-man-self-portrait

ภาพที่ 8 Encyclopaedia Britannica. (2021). **White Ermine**. Accessed April 22.
Available from https://www.britannica.com/animal/ermine-mammal

ภาพที่ 9 Lorena Muñoz-Alonso. (2014). **The Lady with an Ermine**. Accessed April 22.
Available from https://news.artnet.com/art-world/secrets-of-da-vincis-lady-with-an-ermine-finally-revealed-117891

ภาพที่ 10 National gallery London. (2021). **Portrait of a Left-Handed Gentleman with Two Quartor and a Letter**. Accessed April 22. Available from https://www.nationalgalleryimages.co.uk/imagedetails.aspx?q=NG2094&ng=NG2094&view=sm&-

frm=1

ภาพที่ 11 Museo Del Prado. (2021). 1st **Baron of Dustanville.** Accessed April 22. Available from https://www.museodelprado.es/en/the-collection/art-work/francis-basset-1st-baron-of-dunstanville/0aff8e93-c8d7-41d1-8873-3a67d55166e8

ภาพที่ 12 Natee Utarit. (2013). **We Are Asia No.3**. Milano: Skira editore S.p.A

ภาพที่ 13 National gallery London. (2021). **The Ambassador**. Accessed April 22. Available from https://artsandculture.google.com/asset/the-ambassadors-hans-holbein-the-younger/bQEWbLB26MG1LA